

毛蕊

Rui Mao

<https://orcid.org/0000-0003-0264-5665>

上海外国语大学

上海, 中国

Shanghai International Studies University

Shanghai, China

Tomasz Ewertowski

<https://orcid.org/0000-0002-1133-137X>

上海外国语大学

上海, 中国

Shanghai International Studies University

Shanghai, China

关于中国高校波兰语专业教材使用及编写的 几点思考——以上海外国语大学波兰语 专业本科一、二年级为例

Reflections on the Development of Textbooks for Students of Polish in China on the Example of the First and Second Year of Polish Philology at Shanghai International Studies University

Abstract:

This article is about the challenges associated with the use of textbooks for teaching Polish in classes for Chinese-speaking students.

In the first part, which reviews the history of the development of Polish language teaching at Chinese universities, Rui Mao and Tomasz Ewertowski discuss the determinants of Polish glottodidactics in the People's Republic of China. The flourishing of Chinese Polish studies in recent years is the result of cooperation between Poland and China as part of the Belt and Road Initiative. Starting in 1954 and for a period of almost 60 years, the Beijing University of Foreign Languages was the only university center offering Polish studies. However, between 2012 and 2021, new courses were opened with Polish language in the study programs at 17 other universities. This rapid expansion has been accompanied by great challenges, one of them being the development of a variety of teaching materials.

These challenges are presented here on the basis of a case study in the second part of the article, which treats of the use of teaching materials in teaching Polish at the Shanghai International Studies University (SUSM/SISU). Although Polish has been taught at university level in China for 65 years, the Chinese publishing market does not boast of many local textbooks. For this

reason, teachers have availed themselves of books published in Poland. However, these textbooks have been prepared for people who know European culture well, and their emphasis on communication does not correspond to the habits of Chinese students. These and other difficulties prompted teachers of Polish at SISU to work on their own teaching materials.

The third part of the article, treating of textbooks developed at SISU, discusses the following textbooks created in the above-mentioned context, *Bliżej historii Polski* [*Closer to the History of Poland*] and *Praktyczna gramatyka języka polskiego* [*Practical Grammar of the Polish Language*]. The first one has two main goals, i.e., to familiarize students with basic information about the history of Poland and to develop students' ability to understand written texts. The book is intended for students from China. For this reason, explanations of difficult vocabulary are given in Chinese, and the content takes into account the Chinese cultural context. In turn, the *Practical Grammar of the Polish Language* has been developed with the intention of providing a comprehensive, accessible, and practical compendium for teaching grammar to native Chinese speakers.

Keywords: glottodidactics, Polish language in China, jpio manual

Refleksje nad opracowaniem podręczników dla studentów polonistyki w Chinach – na przykładzie I i II roku studiów polonistycznych na Szanghajskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych

Abstrakt: W niniejszym artykule omówiono wyzwania związane z wykorzystaniem podręczników do nauczania języka polskiego na zajęciach dla studentów chińskiegojęzycznych.

W pierwszej części rozprawy, zatytułowanej *Przegląd historii rozwoju nauczania języka polskiego na chińskich uniwersytetach*, scharakteryzowano uwarunkowania glottodydaktyki polonistycznej w Chińskiej Republice Ludowej. Rozkwit chińskich polonistik w ostatnich latach jest efektem współpracy między Polską i Chinami w ramach inicjatywy Pasa i Szlaku. Od 1954 roku przez niemal 60 lat Pekijski Uniwersytet Języków Obcych był jedynym ośrodkiem uniwersyteckim prowadzącym studia polonistyczne, ale między 2012 a 2021 rokiem otwarto nowe kierunki zawierające w siatce studiów język polski na 17 innych uniwersytetach. Tak gwałtownej ekspansji towarzyszą też wielkie wyzwania – jednym z nich jest opracowywanie różnorodnych materiałów dydaktycznych.

Te wyzwania przedstawiono na podstawie studium przypadku w drugiej części artykułu: *Wykorzystanie materiałów dydaktycznych w nauczaniu języka polskiego na Szanghajskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych (SUSM/SISU – Shanghai International Studies University)*. Mimo iż język polski jest nauczany w Chinach na poziomie uniwersyteckim od 65 lat, to chiński rynek wydawniczy nie może poszczycić się zbyt wieloma lokalnymi podręcznikami. W związku z tym lektorzy sięgnęli po pozycje opublikowane w Polsce. Jednakże zostały one przygotowane z myślą o osobach dobrze znających kulturę europejską, ponadto nacisk kładziony na komunikację nie odpowiada przyzwyczajeniom studentów z Chin. Te i inne trudności skłoniły nauczycieli języka polskiego na SUSM do podjęcia pracy nad własnymi materiałami dydaktycznymi.

Trzecia część artykułu, *Podręczniki opracowywane na SUSM*, omawia tworzone skrypty: *Bliżej historii Polski* oraz *Praktyczna gramatyka języka polskiego*. Pierwszy z nich ma dwa zasadnicze cele: zaznajomienie studentów z podstawowymi informacjami na temat historii Polski oraz rozwinięcie umiejętności rozumienia tekstów pisanych. Książka jest przeznaczona dla studentów z Chin, dlatego wyjaśnienia trudniejszego słownictwa podane są w języku chińskim, a prezentowane treści uwzględniają chiński kontekst kulturowy. Z kolei *Praktyczna gramatyka języka polskiego* jest opracowywana z zamiarem dostarczenia kompleksowego, przystępnego i praktycznego kompendium do nauczania gramatyki rodzimym użytkownikom języka chińskiego.

Słowa kluczowe: glottodydaktyka, język polski w Chinach, podręcznik jpio

中国高校波兰语专业发展概况

波兰语是我国高校非通用语种教学中开设最早的专业之一，国内首个波兰语言文学专业于1954年建立于北京外国语大学。在长达近60年的时间里，北京

外国语大学是国内唯一开设波兰语专业人才培养的高校,为我国培养了许多优秀的波兰语专业人才。2009年,哈尔滨师范大学斯拉夫语学院开始招收波兰语专业本科生,中国第二个波兰语专业正式成立¹。2014年,广东外语外贸大学西方语言文化学院也开设了波兰语专业,成为中国南方地区唯一一所开展波兰语人才培养的高校。波兰是沟通中国与欧洲的重要交通枢纽,随着“一带一路”倡议在世界范围内的影响力不断提高,中国和波兰两国在经济、文化、科教等各方面的交往合作持续扩大且高速发展,我国高校波兰语专业建设也随之经历着高速的发展和巨大的变化。直至2018年9月,全国已有12所高校开设了波兰语言文学专业。截至2021年底,已有16所中国内地高校开设了波兰语语言文学专业或波兰研究专业的本科层次教育。其中,北京外国语大学开设了波兰语语言文学本科、硕士及博士三个层次的教育;自2021年9月起,广东外语外贸大学开设了欧洲语言文学硕士点波兰语言文学方向的硕士点。中国高校的波兰语教学发展迅速,然而不容忽视的是,中国的波兰语专业人才培养既面临着机遇,同时也面临着挑战。²

自上世纪50年代直至本世纪最初10年,60年间,仅有一所高校开设了波兰语专业。然而近10年来,多达20所中国高校都开设了波兰语言及文化教学点(其中17所高校开设了波兰语本科专业,3所高校开设了波兰语选修课)——这样的开设速度在全世界都是独一无二的。中国高校波兰语专业建设受到了中国国内、波兰及日本、韩国等国的波兰语言文学专业系主任、负责人、波兰文学翻译家,以及致力于波兰语对外教学领域的专家学者的高度关注。在中波两国境内召开的多次学术研讨会以及每年两召开一次的“中日韩三国波兰语国际学术研讨会”(„Spotkania Polonistyk Trzech Krajów: Chiny – Korea – Japonia”)上,多位专家发表了相关研究的论文。2021年,华沙大学出版了题为《波兰语在中国》(*Język polski w Chinach. Z doświadczeń nauczania polszczyzny w Azji Wschodniej*)的论文集,关注波兰语语言政策更新、波兰语在中国的推广以及在针对中国学生教学中的经验与困境等。中国高校波兰语专业在蓬勃发展的过程中,和新时代其他非通用语种专业一样,在学科建

¹ 选择在哈尔滨这座城市开设波兰语专业也并非巧合,因为波兰侨民在二十世纪初就与这座城市结下了不解之缘,他们为哈尔滨城市的开发建设以及经济、文化与社会发展做出过十分重要的贡献(Borysiewicz, 2016; Giza, 2019)。

² 波兰十分注重波兰语教学、波兰研究相关专业建设以及文化在全世界范围的推广,对外波兰语教学不仅具有悠久历史,也取得了相当可观的成绩,相关领域的专家及学者对此始终进行作出了不容小觑的贡献(Miodunka, Tambor, 2018; Miodunka, Gębał, 2020)。

设、师资队伍、教材使用及编写方面及未来发展规划方向等领域面临着新的机遇与挑战。

上海外国语大学波兰语专业教学及教材使用情况

2017年9月,上海外国语大学开设了全上海第一个波兰语言文学专业,该专业成立之初,共有13名学生,师资队伍构成为1名中国教师及1名波兰外教;自2018年4月,本专业增加了1名外教,2021年9月增加1名中教。直至2022年6月,本专业共有中方教师2名,波方教师2名。在四年的本科阶段学习中,学生进行波兰语语言、文学、历史、政治、经济、外交、社会文化等方面的基本理论和知识的学习,接受波兰语言技能训练,掌握一定科研方法,在毕业时达到具备从事翻译、研究、教学、管理工作的较好素质和较强能力的水平。在专业开设仪式上,上海外国语大学李岩松校长曾提出,希望能够培养具备扎实的波兰语综合能力、熟识波兰文学、文化的学生,使他们成为思想素质过硬、中外人文底蕴深厚、跨文化沟通和专业能力突出、创新创业能力强”的“多语种”卓越国际化人才,为服务中国“一带一路”倡议以及中国与中东欧“16+1”合作做出更大的贡献。

如何培养出懂语言、通国家、精领域的波兰语人才?上海外国语大学波兰语专业在成立两周年之际,一直在学科建设、教学质量、师资力量以及教材建设等方面不断探索着。但是和我国高校许多其他非通用语种、特别是欧洲非通用语种教学一样,波兰语教材建设是我们面临的最大的问题与挑战之一(吴虹,2011)。教材是教学的依据,直接影响人才培养的质量和效果。上外波兰语专业的课程设置沿用了较为传统的外语人才培养体系:一、二年级为基础阶段课程,在一年级主要设置以精读课为主的综合课,并未根据语言技能划分具体课程。在一年级第二学期开设了《波兰历史与文化》课程,该课程在语言教学的基础上,以使学生了解波兰历史发展为主要教学目的,旨在拓展学生视野并提高人文知识素养。二年级的课程虽然仍以精读课为主,但加入了语法、视听说及泛读等分技能教学课程。与国内大多数非通用语种教学相类似,波兰语专业的学生在进入高校学习之前不曾到过波兰,语言学习均从零起点开始,所以在一、二年级波兰语教学的基础阶段,教材的选择和使用对学生语言能力的提高起着关键性作用。

虽然波兰语专业是新中国成立以来最早开设的非通用语种之一,至今已有65年的历史,但是目前针对母语为汉语的零起点学习者的波兰语教材(正式出版的)并不多,适合一年级精读课的教材更是少之又少。国内使用最为广泛的就是由李金涛教授编写、外语教学与研究出版社出版的《波兰语》这套教材(李金涛,1988)。《波兰语》是大学波兰语专业基础阶段教材,共4册,第1册为入门阶段,共分为30课。每篇课文以生活中最常见、最普遍的场景为主题,如去邮局寄信、在医院看病或相约去电影院等。该书重视语法讲解,重点语法以句型形式在课文中反复出现,并在课后设有练习题,通过反复操练,为学生打下语法基础;该教材还根据中国学生外语学习的习惯,在书后配有生词表以及每一课的语法讲解总结。这与当时许多传统教材只重视语法、忽略语言运用的教材相比,更为适应教材编写之时的外语人才培养需要。然而这本书是1988年出版的,虽几经再版,但是内容上并没有更新。课程内容对于在教材出版30年后进入大学学习的“千禧一代”、“零零后”大学生来说十分陌生,相对单调的练习设置也无法满足当今波兰语人才培养所需的配套教材的要求。比如,教材中有一课讲到如何去邮局寄包裹以及打长途电话,与当代大学生现实生活脱节,不符合语言学习的实用原则。除了课程题材不符合当代社会现实发展情况,许多词汇也已经退出了历史舞台,如“电报”、“录像机”等。另外,这本教材未设置专门针对语音学习及波兰语发音的内容,不适用于需要了解发音规则的初学者。随着科学技术与互联网的飞速发展,人类的沟通方式与学习方式也经历了翻天覆地的变化,传统意义的教材已经不能完全适应当今社会对大学生语言能力的要求。

与我国大多数非通用语种低年级教学的教材选择道路基本相同(阿日娜,2012),上海外国语大学波兰语专业教师在教学过程中,逐渐放弃了使用国内出版的教材,几乎在所有课程上均选择使用波兰出版的原版教材。对外波兰语教学无论是在波兰境内还是在世界范围内发展均非常迅速,波兰各个高校也出版了不同类型、不同级别的对外波兰语教材。以Universitas一家出版社³为例,自2011年起出版了适合A1、A2阶段的教材共11册,其中5册为针对零起点外国人的波兰语综合课教材,6册为口语、读写及语法等分技能教材。在一年级的教学中,上外波兰语专业教师选取了2011年Prolog出版社出版的《Hurra po polsku 1》及2013年出版的《POLSKI krok po kroku 1》

³ Universitas即Universitas学术研究作者及出版家协会,是由波兰雅盖隆大学的学者们于1989年共同成立的,是波兰最重要的、也是享有盛誉的波兰学术读物出版社之一,主要以出版人文学科的学术出版物,特别是历史、文学理论、艺术史、语言学、哲学等方面的书籍为主。

这两本波兰原版教材,作为该专业低年级精读课的主要教材。选择这两本教材的原因是多方面的:首先,这两套教材均为近10年内出版的新教材,课程内容新颖、具有时效性,题目贴近当代大学生生活;虽然就出版日期来看,这两套教材并非当今对外波兰语教学教材中最新的,但仍为在波兰乃至全世界范围内波兰语学习者中使用最为广泛的两本教材,内容经得起推敲;第二,两套教材都是用波兰语为唯一使用语言,并未加入英语解释,这对母语为汉语的零起点波兰语学习者非常重要。因为所有学生都在非波兰语语境内学习第二门外语,且大部分学生的第一且唯一外语都为英语,这样的教材有助于学生能够尽可能地在波兰语环境中学习,并为其日后赴波兰参加短期语言培训班或作为本科插班生在波兰学习打下基础;第三,这两套教材均配有配套练习册,方便学生在课下进行实时的巩固与学习;另外,这两套教材配有教师用书,有助于在不同教师的教学过程中,规范教学方法、统一教学进度;第四,这两套教材都配有光盘和音频,弥补了学生在初级阶段语音学习的空白;第五,这两套教材是非常成熟的、成体系的,在初级(A1, A2)阶段的学习结束后,有适应B1、B2水平的教材的教材可以延续,以便学生以熟悉的教材体系继续开展系统性学习;另外,这两套教材均为彩色印刷,比起老旧单调的黑白印刷教材更能吸引学生的注意力,提高教学效率。

尽管原版教材具有上述诸多优势,却也难免有一定不足:首先,在教材编写时,编者把欧洲学习者(或母语文字使用拉丁字母的学习者)视为主要的教学对象,并未考虑到中国学生学习波兰语的特殊性。大部分母语为汉语的波兰语学习者的第一外语都为英语,在对波兰语语法体系没有一个详尽的、清晰的认知的基础上,中国学生在波兰语学习初期很容易产生畏难心理。特别是原版教材更注重内容的活泼和形式的新颖,并且以口语表达及语言交际运用能力为主要教学目的,因此语法现象在教材中的呈现较为散乱,没有考虑到中国学生的接受度,没有做到由易到难、循序渐进;另外,这两套教材均未设置单独的语音教学阶段。尽管波兰语发音规则十分有规律,大部分发音对汉语为母语的学习者也并不难,但是由于个别字母的发音非常容易混淆,如果在波兰语学习的初级阶段没能掌握好,后面会造成语音错误“化石化”,难以纠正;另外,这些教材无论是在语音语法等语言知识获得层面,还是在听说读写等语言技能培养及在波兰国情及文化等交际拓展能力方面,均是从在波兰的波兰语学习者的角度出发的,所以在教材框架、知识结构、文化相关内容的设计及难易程度方面难以满足零起点中国学生的需求。例如,教材(*Hurra po polsku 1*)中第二课及第三课语音练习部分所选取的词语为与英语或斯拉夫语中词形相似及发音相近的词(例如sceptyczny, altruistyczny),或是

选取欧美文化圈学习者熟悉的名人作为语言文化切入点 (例如Monica Bellucci, Pedro Almodovar, Bob Dylan), 旨在通过已掌握语言的联想及母语正迁移加快学生对此类波兰语词语的掌握。然而这些词对于中国学生来说并不能完全起到联想或正迁移作用, 特别是对于作为第一外语的英语掌握得并不扎实或词汇量并不丰富的学生来说, 甚至会产生事倍功半的效果。

因此, 为了在波兰语学习初级阶段全面培养学生的听说读写语言技能, 同时注重培养学生的基本语言交际能力, 并且在初级学习阶段令学生正确学习发音及对波兰语语法有一个扎实的掌握, 上外波兰语专业教师最终选定了将中国出版的教材及波兰出版的教材相结合的方式, 并根据学生初级阶段语音学习的特点, 选择了由Anna Majewska-Tworek编写、2010年ATUT出版社出版的《Szura, szumi, szeleści》作为语音教学补充教材。尽管通过多样化教材选择、拼接及博采众长的方式, 丰富了学生的学习资料, 同时注重了语言能力和交际能力的培养, 却出现了一个不容小觑的问题——对于授课教师而言, 多本教材同时使用造成教学难度加大、教学工作变得更为复杂; 而对于初级阶段的中国学生来说, 学习负担加重。很多学生都表示, 低年级的波兰语学习比起其他通用语种的同学课业负担要更重一些, 也要付出更多的努力。

前文提到, 中国学生在学习伊始对于波兰的国情及文化并不了解, 而对于与波兰历史相关的知识更是缺乏系统性的了解。波兰历史与文化相关课程是上外波兰语专业的学生在大一第二学期和大二的必修课。尽管在国内可以找到关于波兰历史的专业书籍, 如2006年商务印书馆出版的、北京大学历史系教授刘祖熙教授编写的《波兰通史》, 然而该书为中文撰写, 无法满足学生在了解波兰历史的同时提高波兰语言能力的需求, 所以该书仅作为学生课外阅读使用。资深中国波兰语言文学专业学者及波兰语教育家们也注意到, 中国学生在学习波兰语专业过程中会遇到很多问题, 这与他们在理解他国的历史与现实时所遇到的不解和困惑有着很大关系。对所学语言对象国历史的了解和掌握不仅是理解改国家文化的重要方法, 更是与该国人民交流时一种有效的沟通工具。上外波兰语专业外教在授课过程中参考了多本波兰历史学家的著作, 并将相关内容改写成适合中国学生的初级波兰语水平的阅读材料, 并配以大量的图片及其他多媒体资料, 在此基础上设计了课堂活动, 旨在让学生学习历史知识的同时, 主动参与课堂交际。这样的课程除了充满翔实的波兰历史知识之外, 还兼顾了课堂的趣味性。通过这种方法, 可以打造真正有效的历史及文化教学课堂。

本科二年级语法课的教材选用面临着相似的两难境地。波兰国内已出版多本针对波兰语初学者的语法教材, 然而这些教材更适合印欧语系的学习者,

因为汉语和波兰语语法体系相距甚远、差别很大,中国学生在初级阶段很难使用波兰语编写的语法教材,比如静词性、数、格的变化及动词变位这些斯拉夫语族语言独有的特点,对于中国学生来说异常陌生。外语教学与研究出版社于上世纪90年代初曾出版了由李金涛教授编写的《波兰语语法》(李金涛,1996),该书讲解详尽,结构清晰,然而例句较少,很难在当今国内波兰语语法课上作为主要教材使用。面对复杂的语法结构及陌生的语言系统,中国学生在语法学习初级阶段可能会产生畏难情绪,面对语法学习无从下手,这对日后无论是对语法教学,还是对学生掌握写等输出技能,都可能产生不利影响。笔者在授课过程中,选取波兰出版的语法教材为课上使用的主要教学内容,并在《波兰语语法》中找到与波兰教材课文内容的相关语法知识后,将其简化提炼作为该语法知识的总结,加深学生对知识的印象。除此之外,从其他语法书、文学类书籍、报刊杂志及网络中寻找包含该语法点且大学生感兴趣的内容作为例句,以精讲多练为语法课原则,设计补充例句及课后练习,从而巩固语法知识的学习。

上海外国语大学波兰语教材编写现状及相关思考

在积累了对低年级学生的分技能授课经验后,上外波兰语专业中外籍教师决定,针对波兰历史与文化和波兰语语法两门课程,编写适合当代大学生学习的分技能波兰语专业教材。目前,该专业中外籍教师正在合作进行编写《走近波兰历史》和《波兰语实用语法》这两本针对不同学习阶段和课程设置的教材。

《走近波兰历史》这本教材的编写旨在让中国学生通过阅读改写后的分级阅读材料了解波兰历史,提高阅读理解能力。目前波兰国内出版的对外波兰语教材中并不乏不同类型及题材的阅读教材,但是《走近波兰历史》一书的特色在于不仅注重提高中国学生的语言能力,更重要的是,让学生通过适合自己阅读水平的材料了解、学习波兰历史,并与中国历史、世界历史横向比较,在提高学生语言能力的同时,增加人文学科知识,全面提高学生的人文知识素养。该教材最大的特点就是可以适合水平不同的波兰语学习者,针对同一历史事件,编写3篇由易到难、由浅入深的阅读理解文章,分为导入篇(基础级别)、精华篇(中级)和课外拓展篇(难度最大)。教材共分7个章节,以从波兰10世纪末建国直至20世纪40年代第二次世界大战后波兰当代发展的历史史实为基础,在每一章节中设计5部分内容:将相关历史知识的短篇故事及相

关阅读理解练习作为导入篇;以欧框B1级别为准的包含最重要历史信息及学习内容的相关文章及交际练习作为重点阅读;以欧框B2级别为标准的附加阅读材料及思考简答题作为提高篇;并加入同时期的中国历史事件进行横向对比,并在最后对重点教学内容的中文讲解及注释。这样的编写内容、形式及题解结构都注重实用性与趣味性相结合的原则,除了设计相关开放式思考题等多种多样与内容紧密相关的练习外,还加入了讨论、历史人物角色扮演等丰富多彩的教学设计。

《实用波兰语语法》教材的编写旨在为中国及汉语母语的波兰语学习者提供一本全面、专业且实用性强的语法教材。波兰语语法是针对中国学生波兰语教学中的重点及难点。如前文所述,笔者通过自身学习波兰语及长期从事对中国学生的波兰语教学工作发现,波兰语语法是以汉语为母语者在学习波兰语过程中最难掌握的一项语言要素。这本教材在编写的过程中,始终注意保留了波兰国内出版的传统对外波兰语语法教材的结构规范、讲解细致、清晰简明的特点,同时力求符合现代波兰语语言特点,从中国学生的接受能力、学习特点出发,打造一本真正适合中国学生的波兰语语法教材。在编写《实用波兰语语法》之初,编者就确定,应始终遵循“该教材的编写不是一本语法工具书的编写,而是编写一本语法体系讲解清晰、内容翔实、例句丰富、词汇鲜活、富有时代气息的适应中国学习者的语法教材”这一原则。教材从波兰语复杂的语法规律出发,配合知识讲解融入与学习者生活息息相关且与时俱进的例句,让学习者在言语实践中体会到所学语法知识的实用性和趣味性。除了讲解部分外,该教材针对每个语法知识点设计了难易适中、形式多样的练习题,突出了语法学习精讲细练的特点,能够帮助学习者深入理解并巩固所学语法规则,让学习者在练习中掌握“活”的语法,从而将正确的语法融入到说、写、译等语言能力的习得和使用过程中。希望这本教材不仅仅将成为波兰语学习者在语法学习过程中的实用教材,也希望能为国内波兰语教师提供参考。

小结

综上所述,国内高校波兰语专业建设急需一套成体系的、专门针对当代中国大学生的波兰语教材,除了亟需一套兼具实用性和趣味性,又符合中国学生学习特点,且注重中波文化差异的低年级精读课综合型教材外,分技能教材

的编写也同样至关重要。综合课教材应该由语音学习入手, 选取与当代大学生生活息息相关、能引起他们兴趣的话题; 历史课教材应旨在向中国学生完整地展现波兰历史画卷, 令学生掌握扎实的波兰历史知识的同时, 注重提高学习者的语言能力, 特别是阅读理解、书面及口头表达能力。语法教材应突破传统语法教材的编写模式, 遵循科学性与交际性相结合的原则, 除了要系统地讲解语法知识并对其应用归纳总结外, 应设计大量例句或情景, 让学习者真正地将语法运用到交际中。无论是综合课教材还是分技能教材的编写, 都应积极从已有的国内出版的传统教材以及成熟的波兰原版教材中吸取经验, 敢于结合在教学中的实践、以及国内高校波兰语专业的教学侧重点进行创新。

在新时代的非通用语教学中, 教材这一载体是“以学生为主体、教师为主导的课堂”中的关键环节, 也是从事外语教学的教师需着手开展的重要工作。中国国内波兰语人才培养进入新入了新的发展阶段, 如何提高教学质量是高校及教师要思考的首要问题。教材的选取与编写与教学质量息息相关, 教材是专业发展的基础之一, 设计一套适应国内高校波兰语专业教学发展的、适合中国学生使用的教材是当务之急。

参考文献 / Bibliography

- 阿日娜, 2012, 关于编写非通用语种低年级精读教材的思考[J]. 吉林省教育学院学报 (08).
- 李金涛, 1988, 《波兰语1》, 外语教学与研究出版社, 北京.
- 李金涛, 1996, 《波兰语语法》, 外语教学与研究出版社, 北京.
- 刘俊, 傅荣, 2008, 欧洲语言共同参考框架: 学习、教学、评估 [M]. 外语教学与研究出版社.
- 王羽, 2008, 当代国外外语课程改革综述与借鉴[J]. 高教前沿, (12), 48.
- 吴虹, 2011, 高校小语种专业建设策略 [J]. 教育探索, (07).
- Antoniewicz A., 2015, *Problemy i wyzwania w nauczaniu języka polskiego na nowo powstałym lektoracie w Chinach*, in: *Spotkania polonistów trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2014/2015*, ed. K. Morita, Departament of Polish Studies TUFs, Tokio, pp. 161–172.
- Borysiewicz M., 2016, *History, Historiography of the Polish Diaspora in Harbin, 1898–1949*, „Scripta Historica”, no. 22, pp. 88–124, <https://ssh.apsl.edu.pl/images/NR22/226Borysiewicz.pdf> [29.06.2022].

- Giza A., 2019, *Polacy z Mandżurii. Dzieje polskiej kolonii w Harbinie w latach 1895–1966*, Avalon, Kraków.
- Jasińska A., 2022, *Polish Studies in China Yesterday, Today – Tradition, New Challenges as Experienced by a Teacher of Polish as a Foreign Language*, in: *Multilateral Relations, Many Perspectives: China, Central-Eastern Europe*, eds. T. Ewertowski, M. Miazek-Męczyńska, Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań, pp. 17–24.
- Jasińska A., Kajak P., Wegner T., eds., 2021, *Język polski w Chinach. Z doświadczeń nauczania języka polskiego w Azji Wschodniej*, Polonicum, Warszawa.
- Kim Y., Przyklenk J., Koh S., eds., 2018, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2018/2019*, Department of Polish Studies HUFSS, Seoul.
- Leśniewska K., 2018, *Lektorat języka polskiego na Uniwersytecie w Zhaoqing. Rozwój, perspektywy, wyzwania*, in: *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2016/2017*, ed. Y. Mao, Sub Lupa, Warszawa, pp. 445–456.
- Li Y., 2012, *Po polsku nie tylko się mówi! Metodyka nauczania kultury w dydaktyce polonistycznej w Chinach*, „Postscriptum Polonistyczne”, no. 2 (10), pp. 263–273.
- Liao C., 2018, *Sposoby podnoszenia efektywności nauczania języka polskiego uczniów mówiących po chińsku – znaczenie morfologii i słowotwórstwa w procesie kształcenia językowego*, master thesis, Uniwersytet Jagielloński, Kraków.
- Madelska L., 2012, *Практическая грамматика польского языка*, trans. O. Leshkova, Wydawnictwo Universitas, Kraków.
- Malejka J., 2020, *Wykorzystanie podejścia międzykulturowego w nauczaniu języka polskiego w Chinach na przykładzie kuchni*, „Postscriptum Polonistyczne”, no. 26 (2), pp. 77–90, https://doi:10.31261/PS_P.2020.26.06.
- Malejka J., 2021, *Podejście międzykulturowe w nauczaniu języka polskiego jako obcego w Chinach*, „Annales Universitatis Mariae Curie-Skłodowska, sectio N – Educatio Nova”, no. 6, pp. 467–485, <https://doi:10.17951/en.2021.6.467-485>.
- Malejka J., Ikeda A., eds., 2012, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2010/2011*, Katedra Języka Polskiego PUJO, Pekin.
- Mao R., 2018, *Postęp w mówieniu po polsku początkujących Chińczyków (na przykładzie studentów Szanghajskiego Uniwersytetu Studiów Międzynarodowych)*, in: *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2018/2019*, eds. Y. Kim, J. Przyklenk, S. Koh, Departament of Polish Studies HUFSS, Seoul, pp. 411–418.
- Mao Y., ed., 2018, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2016/2017*, Sub Lupa, Warszawa.

- Mao Y., Chechłacz P., 2018, *Polonistyka w Kantonie – próba odpowiedzi na wyzwania rynku pracy na południu Chin*, in: *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2018/2019*, eds. Y. Kim, J. Przyklenk, S. Koh, Departament of Polish Studies HUFs, Seoul, pp. 335–345.
- Miodunka W. et al., 2018, *Nauczanie i promocja języka polskiego w świecie. Diagnoza – stan – perspektywy*, Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, Katowice.
- Miodunka W., Gębal P.E., 2020, *Dydaktyka i metodyka nauczania języka polskiego jako obcego i drugiego*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.
- Morita K., ed., 2015, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2014/2015*, Departament of Polish Studies TUFs, Tokio.
- Ruszer A., 2015, *Prace licencjackie w Pekinie – język polski narzędziem czy przedmiotem refleksji*, in: *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2014/2015*, ed. K. Morita, Departament of Polish Studies TUFs, Tokio, pp. 183–194.
- Sadowska I., 2012, *Polish: A Comprehensive Grammar*, Routledge, London, <https://doi.org/10.4324/9780203610732>.
- Szalkowska-Kim E., ed., 2013, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2012/2013*, Departament of Polish Studies HUFs, Seoul.
- Tambor J., Tambor A., 2021, *Na jedwabnym szlaku inkrustowanym bursztynem, czyli o pracy, przyjaźni, fascynacji i egzotyce. Współpraca Uniwersytetu Śląskiego z Chinami w pierwszym 20-leciu XXI wieku*, „Gdańskie Studia Azji Wschodniej”, no. 19, pp. 248–262, <https://doi.org/10.4467/23538724GS.20.062.13502>.
- Tokimasa S., ed., 2010, *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia – 2009*, Katedra Kultury Polskiej TUFs, Tokio.
- Wawrzyniak K., 2018, *Między szkołą a uniwersytem. Nauczanie języka polskiego na uniwersytecie BISU w Pekinie*, in: *Spotkania polonistyk trzech krajów – Chiny, Korea, Japonia. Rocznik 2016/2017*, ed. Y. Mao, Sub Lupa, Warszawa, pp. 457–466.
- Zhao G., 2011, *Polonista chiński wobec rynku pracy i struktury języka polskiego*, in: *Polonistyka bez granic. IV Kongres Polonistyki Zagranicznej*, vol. 2, *Glottodydaktyka polonistyczna – współczesny język polski – językowy obraz świata*, eds. R. Nycz, W. Miodunka, T. Kunz, Wydawnictwo Universitas, Kraków, pp. 245–250.

RUI MAO – PhD, Shanghai International Studies University, Shanghai, China /
dr, Szanghajski Uniwersytet Studiów Międzynarodowych, Szanghaj, Chiny.

Rui Mao graduated from Beijing Foreign Languages University (BA and MA) and the Jagiellonian University (PhD in linguistics); a researcher in teaching Polish as a foreign language, translator of Polish literature, currently working at Shanghai International Studies University as a lecturer and coordinator of Polish studies at SISU. She has translated Stanisław Lem *Cyberiada* and *Summa technologiae* (as co-translator) from Polish to Chinese.

Absolwentka polonistyki Pekieńskiego Uniwersytetu Języków Obcych (BFSU) i Uniwersytetu Jagiellońskiego. Polonistka, tłumaczka, obecnie pracuje na Szanghajskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych (SISU) jako lektorka i kierownik studiów polonistycznych. Autorka chińskiego przekładu *Cyberiady* oraz *Summy technologiae* (współtłumaczka) Stanisława Lema.

E-mail: maorui.marzena@gmail.com

TOMASZ EWERTOWSKI – PhD, Shanghai International Studies University, Shanghai, China / dr, Szanghajski Uniwersytet Studiów Międzynarodowych, Szanghaj, Chiny.

Tomasz Ewertowski is a lecturer at the Shanghai International Studies University. He graduated from the Adam Mickiewicz University, Poznań, Poland. His research interests focus on travel writing studies, especially 19th-century travels in Asia. He served as a principal investigator on two grants from the Polish National Science Center and his publications include *Images of China in Polish and Serbian Travel Writings (1720–1949)* (Leiden 2020).

Polonista, sławista, literaturoznawca. Wykładowca języka i kultury polskiej na Szanghajskim Uniwersytecie Studiów Międzynarodowych (SISU), absolwent Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jego zainteresowania naukowe koncentrują się na historii podróżopisarstwa, ze szczególnym uwzględnieniem XIX-wiecznych podróży do i po Azji. Pełnił funkcję kierownika dwóch grantów finansowanych przez Narodowe Centrum Nauki. Autor m.in. książki *Images of China in Polish and Serbian Travel Writings (1720–1949)* (Leiden 2020).

E-mail: tewert@shisu.edu.cn